

DOĞAL VE BEŞERÎ ÇEVRE ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Görsellerdeki doğal ve beşerî çevre arasındaki ilişkiyi örnekte olduğu gibi yazınız.

.....Doğal ..çevre ..özellikleri ..ile ..iklim ..
..koşulları uygun ve ..deniz ..kıyısındaki bir ..
..yere ..turizm ..amaçlı otel yapıla- ..bilir..
..Otelde ..çalışacak ..insanlara ..
..ihtiyaç duyulması ve ..müşterilerin ..
..beslenme, ..barınma, ..giyim veya ulaşım ..
..ihtiyaçlarının ..karşılamaası ..amacıyla ..
..birçok ekonomik faaliyet ortaya çıkar..

- Görsel 2.20 (Baraj): Akarsu vadilerinin doğal yapısı ve su kaynakları, insanların akarsunun önünü kapatarak baraj inşa etmesine zemin hazırlamıştır. Barajlar sayesinde elektrik üretilir, tarım arazileri sulanır ve içme suyu sağlanır.

- Görsel 2.21 (Maden ocağı): Yer altı kaynaklarının doğal olarak bulunduğu dağlık veya engebeli arazilerde insanlar tarafından maden ocakları açılmıştır. Bu durum yer altı zenginliklerinin çıkarılması için beşerî faaliyetlerin doğaya müdahale ettiğini gösterir.

- Yaşadığınız ilden doğal ve beşerî çevre ilişkisine örnekler veriniz.
- İzmir, Ege Denizi kıyısında yer alan ve Akdeniz ikliminin görüldüğü bir şehirdir. Uygun iklim koşulları ve deniz kıyısındaki doğal güzellikler sayesinde Çeşme, Foça ve Urla gibi ilçelerde turizm faaliyetleri gelişmiş, oteller ve tatil köyleri kurulmuştur. Ayrıca Gediz ve Küçük Menderes nehirlerinin oluşturduğu verimli ovalar üzerinde tarım faaliyetleri yoğunlaşmıştır.

Sayfadaki görselleri inceleyerek yaşamaya uygun olan veya olmayan doğal çevre unsurlarını seçme ya da seçme nedenlerinizi ilgili alanlara yazınız.

- Görsel 2.23 (Kumsal / Deniz kenarı): Yaşamaya uygundur. Ilıman iklim koşulları, düzlük alanlar ve deniz kenarında olunması ulaşımı, turizmi ve balıkçılığı kolaylaştırır.
- Görsel 2.24 (Karlı orman / Kış manzarası): Yaşamaya kısmen uygundur ancak kış aylarında hava sıcaklığının çok düşük olması ve kar kalınlığının artması günlük yaşamı zorlaştırabilir.
- Görsel 2.26 (Sulak alan / Akarsu kenarı): Yaşamaya uygundur. Su kaynaklarının bolluğu tarımı, hayvancılığı ve bitki örtüsünün gür olmasını destekler.
- Görsel 2.25 (Düz yeşil ova): Yaşamaya çok uygundur. Yer şekillerinin düz olması tarım yapmayı, toplu yerleşim kurmayı ve ulaşım ağı oluşturmayı kolaylaştırır.
- Görsel 2.27 (Sarp kayalık / Dağlık alan): Yaşamaya elverişli değildir. Arazi çok engebeli ve dağlık olduğu için tarım alanı azdır, yol yapımı zor ve maliyetlidir, ayrıca iklim şartları serttir.

- Gözlem ve deneyimlerinizden yararlanarak yaşadığınız ildeki iklim ve yer şekillerinin nüfusa olan etkilerine örnek veriniz.
- İzmir genel olarak Akdeniz ikliminin etkisindedir; yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçer. Yer şekilleri bakımından kıyılarda ovalar ve körfezler yer alırken iç kesimlerde engebeli alanlar bulunur. İklimin ılıman ve ulaşımın kolay olduğu kıyı kesimlerde (örneğin Konak, Karşıyaka, Bornova gibi merkezlerde) nüfus oldukça yoğunudur. Dağlık ve engebeli olan yüksek kesimlerde ise nüfus daha seyrek.

Ülkemizin sahip olduğu doğal çevre özellikleri beşeri çevrenin oluşması ve gelişmesinde oldukça önemli bir etkiye sahiptir. Doğal çevre özelliklerinden iklim ve yer şekilleri ile ilgili yazılı, görsel ve dijital kaynakları inceleyiniz.

Sıcaklık, nemvebasınç değişimisonucundaatmosferdeoluşan rüzgâr, yağmur, sis ve kar gibi olaylara **hava olayları** denir. Bu olaylarınbelirli bir bölgedevekısa bir süre içerisindeetkili olması durumuna ise **hava durumu** adı verilir. Günlükhava durumu gözlemlerinin genişbir alanda uzun yıllaradayanan ortalamadurumuna ise **iklim** denir.

Önceki konularda öğrendiğimiz gibi ülkemiz genel olarak Akdeniz iklimi bölgesindedir. Fakat üç tarafının denizlerle çevrili olması, dağların kıyıya uzanış doğrultusu, yükseltinin batıda do-ğuya doğru artması, yer şekillerinin çeşitliliği gibi faktörler Akdeniz ikliminin iç kısımlara ulaş-masını engellemektedir. Ülkemizde görülen iklim tipleri ve bu iklim tiplerinin özellikleri şunlardır.

Kaynak 1

Görsel 2.28

Akdeniz İklimi

Bu iklim, ülkemizin Akdeniz ve Ege kıyıları ile Marmara Denizi çevresinde etkili olur. Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlıdır. Kıyı kuşağında kar yağışı ve don olayları nadir olarak görülür. En fazla yağışı kış mevsiminde almaktadır. Yüksek kesimlerde kışlar karlı ve soğuk geçer. Kıyı kuşağının doğal bitkisini sıcaklık ve ışık isteği yüksek ve kuraklığa dayanıklı olan kızılcım ve bunların tahrip edildiği yerlerde her zaman yeşil olan makiler oluşur.

mgm.gov.tr

Kaynak 2

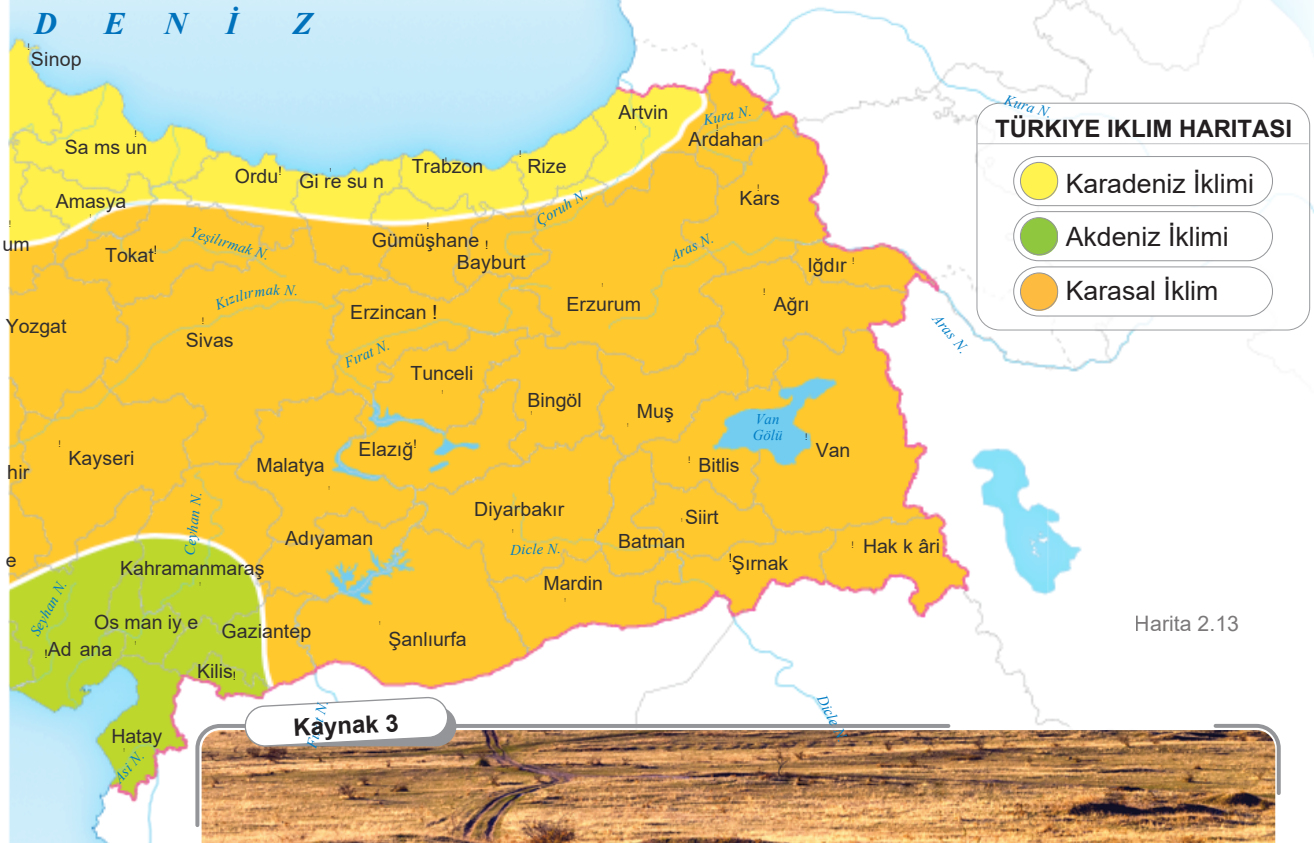

Görsel 2.29

Karadeniz iklimi

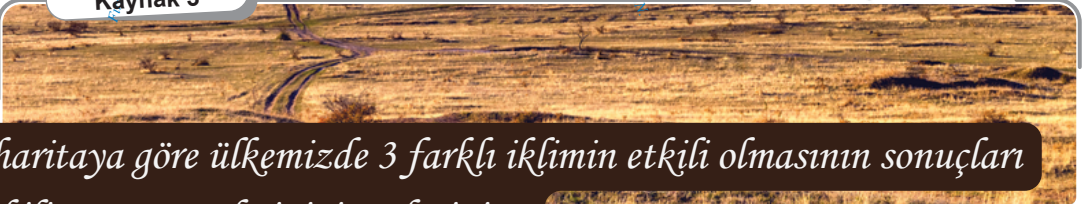
Bu iklim tipi Karadeniz kıyıları boyunca görülür. Yaz ile kış arasındaki sıcaklık farkı fazla değildir. Yazlar nispeten serin, kışlar ise kıyı kesiminde ılık, yüksek kesimlerde karlı ve soğuk geçer. Her mevsimi yağışlı olup en fazla yağışı sonbahar mevsiminde almaktadır. Doğal bitki örtüsünü, kıyı bölümünde geniş yapraklı nemli ormanlar ve yüksek kesimlerde ise soğuk ve nemli şartlarda yetişen iğne yapraklı ormanlar oluşturur.

mgm.gov.tr

Harita 2.13

Kaynak 3

Görsel 2.30

- Verilen haritaya göre ülkemizde 3 farklı iklimin etkili olmasının sonuçları neler olabilir? Düşüncelerinizi söyleyiniz.
- Ülkemizde Karadeniz iklimi, Akdeniz iklimi ve karasal iklim olmak üzere üç farklı iklim görülür. Bu durumun sonuçları şunlardır:
- Tarım ürünleri çeşitlilik gösterir.
- İnsanların giyim tarzları, ev yapımında kullanılan malzemeler ve ekonomik faaliyetler bölgelere göre değişir.
- Doğal bitki örtüsü bölgelere göre farklılık gösterir.

Türkiye fiziki haritasında da görüldüğü gibi ülkemizde yer şekillerinin çeşitliliği oldukça fazladır. Ülkemizde çok sayıda dağ, göl, ova, nehir gibi doğal çevre unsurları bulunmaktadır. Bunlardan bazılarını ve neler üzerinde etkili olduklarını verilen bilgilerden öğrenebiliriz.

Ülkemizde en fazla görülen yer şekilleri dağlardır. Dağların yoğun olduğu yerlerde yükselti fazladır ve arazi yapısı da engebelerdir. Bu özelliğinden dolayı dağlık alanlarda tarım faaliyetleri daha az yapılır. Dağlık bölgelerde yol yapımı daha zor ve maliyetli olduğundan ulaşım ağı bazı yerlerde sınırlı kalabilmektedir. Kış mevsiminde yoğun kar yağışları, yolların ulaşımına kapanmasına neden olabilir. Bunun gibi nedenlere bağlı olarak dağlık alanlarda sanayi, ticaret gibi ekonomik faaliyetlerin gelişimi güçleşmektedir.

Platoların en geniş yer kapladığı alan, İç Anadolu'dur. Haymana, Cihanbeyli, Obruk, Bozok ve Uzunyayla bu bölgedeki başlıca platolardır. Ülkemizin doğusunda platoların yükseltisi fazladır. Erzurum ve Kars platolarında yaz yağışları ile yeşeren çayırardan dolayı büyükbaş hayvancılık gelişmiştir.

Şanlıurfa ve Gaziantep platoları yükseltisi az olan düzlük alanlara sahiptir. Bu bölgelerde yol yapım masrafları dağlık bölgelere göre daha az olduğundan ulaşım kolaylaşmıştır. Buna bağlı olarak sanayi, ticaret, hizmet gibi ekonomik faaliyetler de yoğundur.

Yaşadığınız ile ait yer şekilleri özelliklerinin beşerî çevreye olan etkisi neler olabilir? Söleyiniz.

D E N İ Z

Ülkemizin doğal
çevre özellikleri

Yaşadığınız ile ait yer şekilleri özelliklerinin beşerî çevreye olan etkisi neler olabilir? Söleyiniz.

İzmir'de Gediz ve Küçük Menderes nehirlerinin oluşturduğu verimli ovalar tarım faaliyetlerinin ve yerleşmelerin gelişmesini sağlamıştır. Ege Denizi'ne dik uzanan dağlar sayesinde kıyılarda koy ve körfezler oluşmuş, bu durum limanların açılmasını ve deniz ticaretinin, turizmin gelişmesini kolaylaştırmıştır. İç kesimlerdeki engebeli alanlar ise nüfusun kıyılarda ve ovalarda toplanmasına yol açmıştır.

Harita 2.14

Üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemiz göller, akarsular gibi su kaynaklarına da sahiptir. Ülkemizin en büyük gölü Van Gölü'dür. Kuş Gölü, Abant, Yedigöller, Tuz Gölü gibi göllerimizden turistik amaçlarla da yararlanılmaktadır. Su kaynaklarında enerji üretimi, ulaşım, spor, sulama gibi faaliyetler yapılır. Özellikle limanı olan yerlerde ulaşım ağı gelişeceği için sanayi, ticaret, turizm, hizmet gibi sektörler de gelişir.

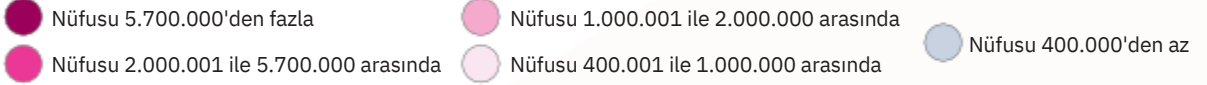
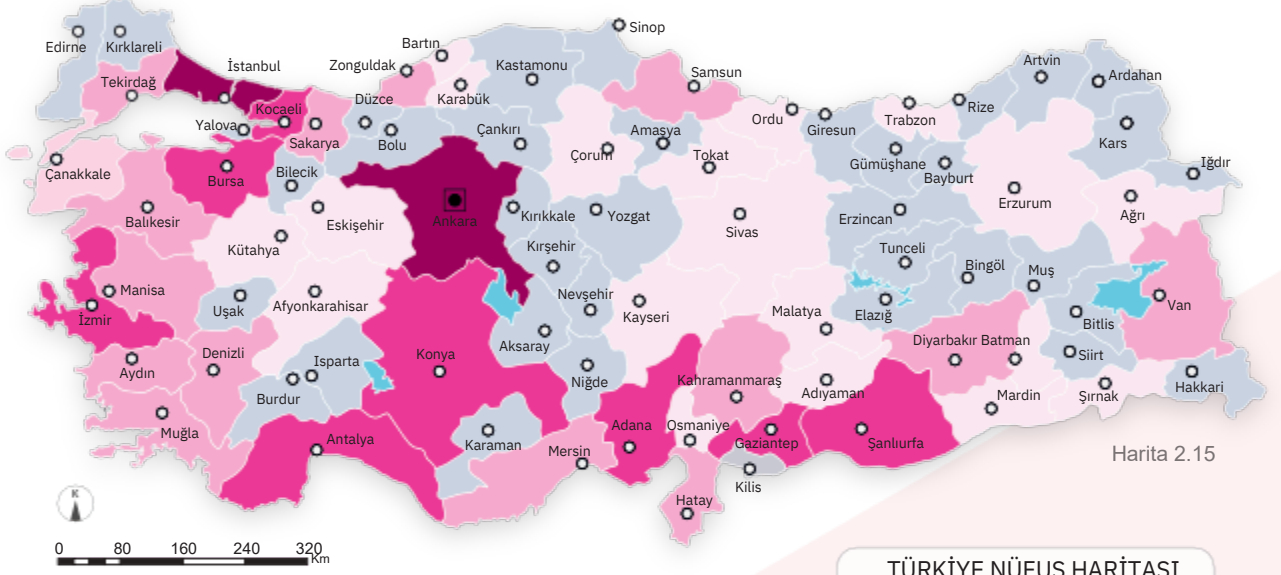
Ülkemizde dağlar genelde doğu-batı yönünde uzanır. Güneyde Toros Dağları, kuzeyde Küre, Canik ve Doğu Karadeniz dağlarının denize paralel uzanması ve yüksek olmaları, deniz etkisinin iç kesimlere ulaşmasını engellemiştir. Bu durum kıyı ile iç kesimler arasında iklim, bitki örtüsü, tarım ürünleri, nüfus ve yerleşim özelliklerinin farklılık göstermesine neden olur. Karadeniz ve Akdeniz kıyılarında dağların kıyıya uzanışına bağlı olarak girinti, çıkıntı, koy ve körfez azdır. Ege Denizi'nde ise genelde dağlar denize dik uzanır. Böylece nemli hava Ege Denizi kıyılarından iç kesimlere doğru geçebilir. Bununla birlikte Ege Denizi kıyılarında koy ve körfezler oldukça fazladır.

Harita 2.11

Ülkemizin beşerî çevre özelliklerinden olan nüfus, göç, yerleşim alanları, yoğun ve seyrek nüfuslu bölgelerle ilgili yazılı, görsel kaynakları inceleyiniz.

Sınırları belirlenmiş bir alanda, belirli bir zamanda yaşayan insan sayısına **nüfus** denir. Türkiye'nin nüfus haritasını incelediğimizde ülke genelinden nüfusun eşit bir şekilde dağılmadığını görürüz. Anadolu'nun iç kesimlerinde genellikle nüfusun daha az, kıyılara yakın yerlerde ise nüfusun daha fazla olması dikkat çekmektedir.

İllerin Nüfus Miktarı, TÜİK 2025

Kaynak 4

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2025

Türkiye'de ikamet eden nüfus, 31 Aralık 2025 tarihi itibarıyla bir önceki yıla göre 427 bin 224 kişi artarak 86 milyon 92 bin 168 kişi oldu. Erkek nüfus 43 milyon 59 bin 434 kişi olurken, kadın nüfus 43 milyon 32 bin 734 kişi oldu. Diğer bir ifadeyle toplam nüfusun %50,02'sini erkekler, %49,98'ini ise kadınlar oluşturdu.

İstanbul'un nüfusu, bir önceki yıla göre 52 bin 451 kişi artarak 15 milyon 754 bin 53 kişi oldu. Türkiye nüfusunun %18,3'ünün ikamet ettiği İstanbul'u, 5 milyon 910 bin 320 kişi ile Ankara, 4 milyon 504 bin 185 kişi ile İzmir, 3 milyon 263 bin 11 kişi ile Bursa ve 2 milyon 777 bin 677 kişi ile Antalya izledi.

Bayburt, 82 bin 836 kişi ile en az nüfusa sahip olan il oldu. Bayburt'u, 85 bin 83 kişi ile Tunceli, 90 bin 392 kişi ile Ardahan, 138 bin 807 kişi ile Gümüşhane ve 157 bin 363 kişi ile Kilis takip etti.

tuik.gov.tr

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ülkenin ihtiyaç duyduğu alanlarda veri ve bilgilerin derlenmesi, gerekli istatistiklerin üretilmesi, yayımlanması ve dağılımını yapan devlet kurumudur.

Ekonomik, toplumsal, siyasal, dinî, kültürel gibi nedenlerle bireyler veya toplulukların bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine taşınmasına **göç** denir. Dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de göçlerin başlıca sebepleri; sosyal ve siyasi olaylar, doğa olayları ve ekonomik koşullardır. Bu göçlerin bir kısmı ülke içinde, bir kısmı ise ülkeler arasında gerçekleşmektedir. İnsanlar; daha iyi eğitim ve sağlık hizmeti almak, iş bulmak gibi nedenlerle göç ederler. Bu durum kırsal kesimlerde nüfusun azalması, kentlerde ise nüfusun artmasına yol açmaktadır. Bununla birlikte kentlerin yoğunluğundan ve kalabalığından uzaklaşmak isteyen bazı kişiler de kırsal bölgelere göç etmektedir.

Konya’da baraj suları altında kalacak mahallenin sakinleri taşınmaya hazırlanıyor

"... Konya’da yapılan Bozkır Barajı’nın suları altında kalacak olan Dedemli Mahallesi’nin sakinleri (Görsel 2.31), Meram ilçesinde yapılan yeni yaşam alanına (Görsel 2.32) taşınmaya hazırlanıyor. Barajın yapımı, mahallede yaşayan iki bine yakın kişi için yer değişikliğini beraberinde getiriyor. Yeni evlerini teslim alan bazı mahalle sakinleri, göç planlarını yapmaya başladı..."

(Genel ağdan alınmıştır.)

Görsel 2.32

Görsel 2.31

Kaynak 5

Ülkemizde 2024 yılında iller arası göç eden 2 milyon 682 bin 673 kişiden 579 bin 507’si haneindeki fertlerden birine bağımlı göç etti. Diğer göç etme nedenleri incelendiğinde, 512 bin 370 kişinin daha iyi konut ve yaşam koşulları, 512 bin 370 kişinin ise eğitim nedeniyle göç ettiği görüldü.

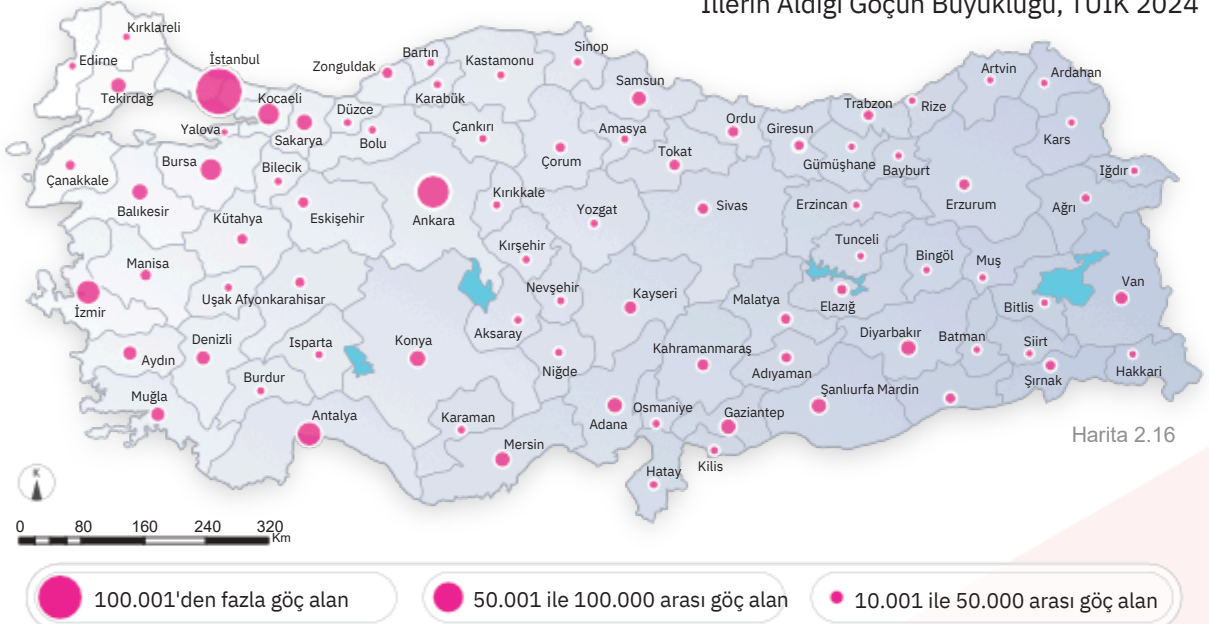
tuik.gov.tr

Göç etme nedenine göre iller arası göç eden nüfus oranı, 2024

Ülkemizde 2024 yılında 2 milyon 682 bin 673 kişi iller arasında göç etti. İller arası göç eden nüfusun dağılımını aşağıdaki görseller ve tablodan inceleyiniz.

İllerin Aldığı Göçün Büyüklüğü, TÜİK 2024

SORU: Verilen tabloya göre İstanbul, Ankara ve İzmir'in hem en çok göç alan hem de en çok göç veren iller olmasının sebepleri nelerdir? Tartışınız.

CEVAP: Bu büyükşehirler gelişmiş sanayi, ticaret, eğitim, sağlık ve iş imkânlarına sahip olduğu için ülkenin dört bir yanından yoğun göç alır. Aynı zamanda bu şehirlerdeki yaşam şartlarının yüksek maliyeti, kalabalık, trafik ve konut sıkıntısı gibi nedenlerle bazı vatandaşlar daha sakin yerlere veya memleketlerine geri dönmek amacıyla bu illerden göç vermektedir.

SORU: Daha az göç veren iller arasında Ardahan, Kilis ve Bayburt'un yer almasının nedenleri neler olabilir? Yazınız.

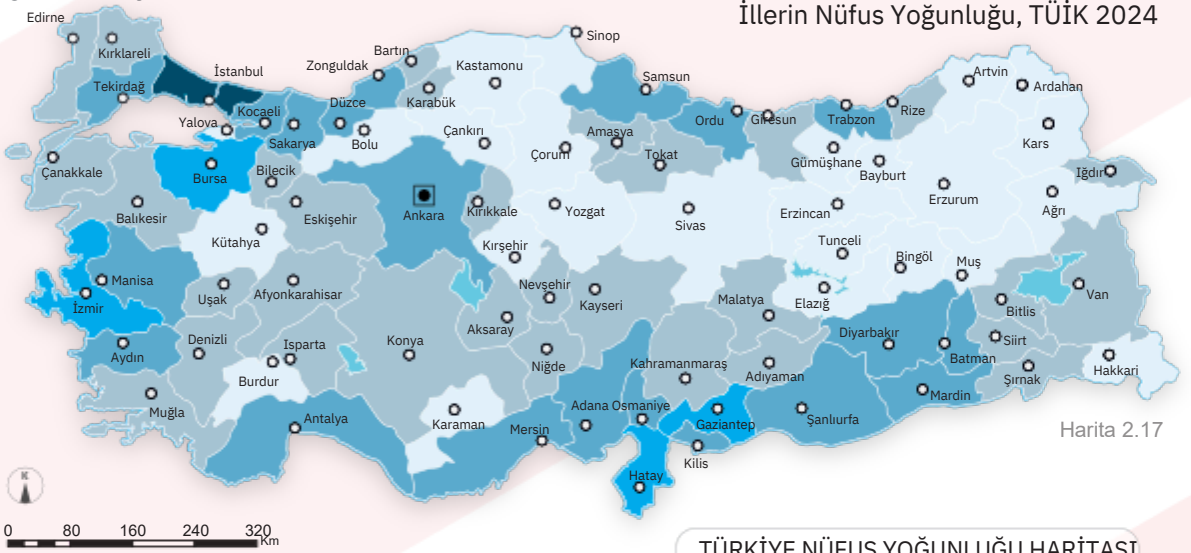
CEVAP:

Bu illerimizin nüfusları zaten azdır. Tarım, hayvancılık veya küçük ekonomik faaliyetlerle geçinen halkın büyük bir kısmı dışarıya zaten göç etmiştir. Kalan nüfus genellikle yerleşik düzenini ve memleket bağlarını koruduğu için bu illerden dışarıya giden göç miktarı diğer büyük şehirlere göre daha azdır. n Kızılören ilçesi izledi..."

(Genel ağdan alınmıştır.)

Kilometrekareye düşen kişi sayısına **nüfus yoğunluğu** denir. Nüfus yoğunluğu Türkiye genelinde 112 kişi olurken İstanbul, 2 bin 943 kişi ile nüfus yoğunluğu en yüksek olan ilimiz oldu. İstanbul'u Kocaeli ve Yalova takip etmektedir. Diğer yandan nüfus yoğunluğu en az olan il ise 11 kişi ile Tunceli oldu. Tunceli'yi, Ardahan, Erzincan ve Gümüşhane izledi.

Geçmişten günümüze kadar yerleşme yerinin seçiminde, yerleşmelerin gelişiminde doğal ve beşerî faktörler etkili olmuştur. Ülkemizin her yerinde doğal çevre koşulları aynı değildir. Dağlık ve engebeli alanlarda yapılan ekonomik faaliyetlerin çeşitliliği sınırlıdır. Fakat ovalık ve engebeyesiz alanlarda ulaşım, sanayi, hizmet, turizm, tarım gibi ekonomik faaliyetler çeşitlilik gösterir. Aşağıdaki harita üzerinde Türkiye'de yoğun ve seyrek nüfuslu yerler gösterilmiştir.

TÜRKİYE NÜFUS YOĞUNLUĞU HARİTASI

Kilometrekareye 500'den fazla kişi

Kilometrekareye 251 ile 500 kişi

Kilometrekareye 101 ile 250 kişi

Kilometrekareye 51 ile 100 kişi

Kilometrekareye 0 ile 50 kişi

Yerleşim yerleri, evlerin dağılımına ve genel görünümüne göre toplu ya da dağınık olarak adlandırılır.

Su kaynaklarının sınırlı ve yetersiz, engebeli alanların az olduğu kurak ve yarı kurak iklim bölgelerindeki kırsal alanlarda evler genelde birbirlerine yakındır. Bu tür yerleşmelere **toplu yerleşme** denir (Görsel 2.33). Türkiye'nin iç, güney ve doğu kesimlerindeki kırsal alanlarda yaygın olarak görülür.

Su kaynaklarının ve yağışın fazla, yer şekillerinin engebeli, tarım arazisinin az ve parçalı olduğu bölgelerde evler birbirinden uzak kurulur. Bu tür yerleşmelere **dağınık yerleşme** denir (Görsel 2.34). Bu yerleşmelerde evler genelde birbirinden uzaktır. Dağınık yerleşmeler Türkiye'de daha çok Karadeniz kıyı kuşağında, dağ yamaçlarındaki kırsal kesimlerde görülür.

Görsel 2.33

Görsel 2.34

Ülkemizin
beşerî özellikleri

Incelediğiniz yazılı ve görsel kaynaklardan yararlanarak ülkemizdeki doğal ve beşerî çevre özelliklerini belirleyiniz.

Belirlediğiniz doğal ve beşerî çevre özelliklerini sınıflama tablosuna yazınız.

Doğal Çevre Özellikleri

Dağlar (Toroslar, Küre, Canik vb.)

Ovalar (Gediz, Çukurova, Konya vb.)

İklim tipleri (Akdeniz, Karadeniz, Karasal)

Su kaynakları (Van Gölü, Fırat, Dicle nehirleri)

Beşerî Çevre Özellikleri

Nüfusun dağılışı ve nüfus yoğunluğu

Göç olayları ve nedenleri

Yerleşme türleri (toplu ve dağınık yerleşme)

Tarım, sanayi, ticaret ve turizm tesisleri

 Verilen yazılı ve görsel kaynaklardan yararlanarak insanların doğal çevre koşullarından nasıl etkilendiğini ve bu koşulları ne şekilde etkilediğini büyük grup tartışması yaparak belirleyiniz.

Büyük grup tartışması, kontrol listesi ile değerlendirecektir.

Kontrol listesi

Kuruma tehdidi altındaki Burdur Gölü çevresinde gönüllüler çevre temizliği yaptı

... Burdur'da kuruma tehdidi altındaki Burdur Gölü çevresinde çeşitli sivil toplum kuruluşu

üyeleri ve gönüllüler, çevre temizliği yaparak yaklaşık 40 torba çöp topladı.

Dünya Temizlik Günü kapsamında toplanan Yeşilay ve TEMA Vakfı üyeleri, Burdur Belediyesi ile Burdur Orman İşletme Müdürlüğü ekipleri, gönüllüler ve çocuklar; kuraklık, aşırı buharlaşma ve tarımsal sondajlar nedeniyle suyu her geçen yıl azalan Burdur Gölü kenar-

SORU: Haber metninden yararlanarak temizliğin çevresel sürdürülebilirliğe katkısı için siz neler yapardınız? Düşüncelerinizi söyleyiniz. *'forum.' ifadelerini kullandı...*

CEVAP: Göl kenarlarına ve doğaya çöp atmam, atılan çöpleri toplamak için gönüllü etkinliklere katılırım. Plastik ve cam gibi malzemeleri geri dönüşüm kutularına atarak su kaynaklarının kirlenmesini önler ve gelecek nesillere temiz bir doğa bırakmaya çalışırım.

**Genel ağ haberlerini ve bilgi kutusunu okuyunuz.
Aşağıdaki soruları cevaplayınız.**

Küresel ısınma yüz milyonlarca kişiyi iklim göçmeni yapabilir

“...Birleşmiş Milletlere bağlı Uluslararası Göç Örgütü tarafından 2022’de yayımlanan rapora göre son 10 yıllık dönemde yılda ortalama 21,6 milyon kişi iklim değişikliği kaynaklı göç etmek zorunda kaldı. Raporda iklim değişikliği kaynaklı risklerin, dünyanın her noktasında arttığı belirtildi (Görsel 2.35)...”

(Genel ağdan alınmıştır.)

Bilgi Kutusu

Yer şekillerinin nüfus dağılışı üzerindeki etkisine dair ülkemizdeki en dikkat çekici örneklerden biri Doğu Karadeniz’dir. Buradaki dağlar kıyıya paralel uzanır ve arazi yapısı çok engebeldir. Bu durum yerleşim alanlarını sınırlı hâle getirir. Dağların kıyıya yakın ve genelde dik olması, Karadeniz sahilinde nüfusun kıyı boyunca yoğunlaşmasına neden olmaktadır (Görsel 2.36).

Doğu Karadeniz’deki kırsal yerleşimlerde engebeli yer-yüzü şekilleri ve mirasla parçalanmış araziler, dağınık bir yerleşime sebep olmaktadır. Bu yerleşimlerde yol, su, elektrik, kanalizasyon gibi teknik altyapı hizmetlerinin her konuta götürülmesi maliyetin artmasına neden olmaktadır (Görsel 2.37).

Görsel 2.35

Görsel 2.36

Görsel 2.37

İklim ve yer şekillerinin nüfusun dağılışı ile nüfus hareketleri üzerindeki etkisi hakkında düşüncelerinizi yazınız.

Dağılışı ile nüfus hareketleri üzerindeki etkisi hak-

İklimin elverişli ve su kaynaklarının bol olduğu, yer şekillerinin düz olduğu yerlerde nüfus yoğun ve kalabalıktır. Buna karşılık iklimin çok sert olduğu, dağlık ve engebeli arazilerin bulunduğu yerlerde nüfus seyrek. İklim değişikliği, doğal afetler veya ekonomik sıkıntılar insanları göç etmeye zorlamaktadır.

Deniz üzerine kurulan havalimanından 6 yılda yaklaşık 5 milyon kişi faydalandı

"... Ordu-Giresun Havalimanı (Görsel 2.38), Türkiye ve Avrupa'da deniz üzerine inşa edilen ilk uluslararası sivil havalimanıdır. Turizm ve iş dünyası açısından bölgeye çok büyük katkılar sağlayan havalimanı, kapsamlı bir mühendislik çalışmasıyla hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında havalimanının tüm altyapı ve üstyapı unsurları için yaklaşık 9 ton ağırlığında taşlarla denize dolgu yapılmış ve bu havalimanı inşa edilmiştir..."

(Genel ağdan alınmıştır.)

Görsel 2.38

Ülkemizde farklı tarihlerde yayınlanmış haber başlıkları aşağıda verilmiştir. İlgili başlıkları okuyarak soruları cevaplayınız.

Haber başlıklarının ortak amacı ne olabilir? Bu amacı göz önünde bulundurarak siz de bir haber başlığı yazınız.

Haber başlıklarının ortak amacı doğal çevreyi korumak, kirliliği önlemek, yeşil alanları artırmak ve insanlarda çevre bilinci oluşturmaktır. Örnek haber başlığı: "İzmir Körfezi'ni Temizleme Çalışmaları Süratle Devam Ediyor"

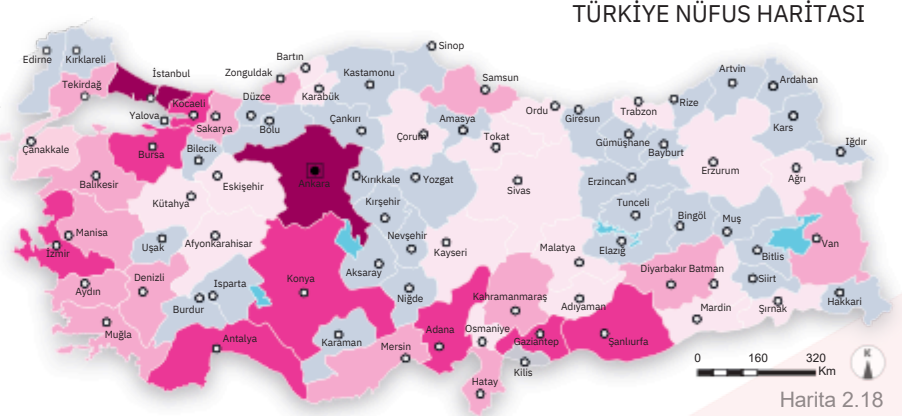
Haberlerde hangi davranışlardan kaçınılması, hangilerinin ise teşvik edilmesi amaçlanıyor?

Kaçınılması amaçlanan davranışlar: Gölleri ve nehirleri kirliletmek, kıyıları kaçak yapılarla doldurmak, ormanları yok etmek ve doğaya zarar vermektir. Teşvik edilmesi amaçlanan davranışlar: Fidan dikmek, arıtma tesisleri kurmak, ağaçlandırma kampanyalarına katılmak ve doğal güzellikleri korumaktır.

DEĞERLENDİRELİM

Türkiye nüfus, iklim ve fiziki haritalarını inceleyiniz.

- Nüfusu 5.700.000'den fazla
- Nüfusu 2.000.001 ile 5.700.000 arasında
- Nüfusu 1.000.001 ile 2.000.000 arasında
- Nüfusu 400.001 ile 1.000.000 arasında
- Nüfusu 400.000'den az

Türkiye İklim Haritası

Türkiye Fiziki Haritası

Adana: Akdeniz ikliminin etkisinde olan Adana, Çukurova gibi çok verimli bir ovaya ve elverişli düzlüklere sahiptir. Bu coğrafi ve iklimsel avantajlar sayesinde tarım ve sanayi gelişmiş, nüfus oldukça artmış ve kalabalık bir şehir olmuştur.

Artvin: Doğu Karadeniz'de yer alan Artvin, dağların kıyıya paralel uzandığı ve arazinin çok engebeli ve dağlık olduğu bir şehirdir. Bu zorlu doğal koşullar ve engebeli yer şekilleri ulaşımı zorlaştırmış, tarım alanlarını daraltmış ve nüfusun az olmasına yol açmıştır.